

2. I. věta termodynamiky

- 1) Jeden mol ideálního plynu expanduje izotermně ($T = 300 \text{ K}$) z počátečního tlaku 1 MPa na tlak $p = 200 \text{ kPa}$. Určete práci za předpokladu, že expanze je provedena:
  - a) Vratně [-4.014 kJ]
  - b) Nevratně proti stálému tlaku 200 kPa [-1996.2 J]
- 2) Čtyři moly ideálního plynu expandovaly izotermně a vratně z objemu 10 dm^3 na objem 100 dm^3 při teplotě 300 K . Vypočítejte pro tento děj práci. [-22.97 kJ]
- 3) Určete práci vyměněnou s okolím při ději, kdy 1 mol argonu z počátečního stavu $T_1=500 \text{ K}$, $p_1=100 \text{ kPa}$ a přejde do takového stavu, ve kterém bude mít dvakrát větší hustotu než na počátku. Výpočet proveďte pro
  - a) Izotermní děj [2881.4 J]
  - b) Izobarický děj [2078.5 J]
 Předpokládejte, že argon se chová podle stavové rovnice ideálního plynu.
- 4) V nádobě uzavřené pístem o ploše 100 cm^2 proběhla chemická reakce. V důsledku toho se píst posunul směrem ven o 10 cm . Přitom překonával vnější tlak 100 kPa . Vypočítejte práci, kterou systém vykonal. [-100 J]
- 5) Vypočítejte práci páry během jednoho zdvihu pístu, když tlak páry na píst je 1760 kPa a plocha pístu je 700 cm^2 . Zdvih pístu je 55 cm . [-67760 J]
- 6) Kyslík má hmotnost 4 kg a teplotu 0 °C . Jak se zvýší jeho teplota při izobarickém ději, pokud při tom vykoná práci 10.4 kJ . [o 10 K]
- 7) Vypočítejte množství tepla potřebného k zahřátí 10 molů vodíku z teploty 300 K na 800 K za konstantního tlaku, je-li c_p v rozmezích těchto teplot aproximováno vztahem:

$$c_p = 28.66 + 1.17 \cdot 10^{-3}T - 0.92 \cdot 10^{-6}T^2$$
 [145.03 kJ]
- 8) Vypočítejte teplo potřebné k ohřátí 1 mol ethylenu z teploty 400 K na 800 K , probíhá-li ohřev v autoklávu o objemu 1 m^3 , je-li c_p v rozmezích těchto teplot aproximováno vztahem:

$$c_p = 15.84 + 104.87 \cdot 10^{-3}T - 27.37 \cdot 10^{-6}T^2$$
 [24.1 kJ]
- 9) V uzavřené nádobě o objemu 50 dm^3 jsou obsaženy dva moly ideálního jednoatomového plynu o teplotě 25 °C . Nádoba je ohřívána na teplotu 125 °C . Určete hodnoty Q , W , ΔU , ΔH a počáteční a konečný tlak. Využijeme definice c_V pro jednoatomový plyn.
 [Q = 2494.5 J, ΔH = 4157 J, ΔU = 2494.5 J, W = 0]
- 10) Jeden mol ideálního plynu je vratně převeden ze stavu $p_1 = 300 \text{ kPa}$, $V_{m1} = 10 \text{ dm}^3$ do stavu $p_2 = 500 \text{ kPa}$, $V_{m2} = 5 \text{ dm}^3$ podél přímky, spojující oba body v p-V diagramu. Vypočítejte teplo a práci, které systém při tomto ději vymění s okolím. Tepelná kapacita plynu je $c_p = 30.1 \text{ J} \cdot \text{K}^{-1} \cdot \text{mol}^{-1}$
 [načrtněte diagram p-V, z něho spočítejte práci, W = 2000 J, Q = -3310 J]
- 11) Je k dispozici zdroj tepla o výkonu 1000 kJ/hod . Jaké maximální látkové množství oxidu hlinitého dovoluje tento zdroj ohřát z teploty 300 na 1200 K za 24 hodin?
 ($c_p(\text{Al}_2\text{O}_3) = 114.77 + 12.8 \cdot 10^{-3} T - 35.44 \cdot 10^{-5} / T^2 \text{ J} \cdot \text{mol}^{-1} \cdot \text{K}^{-1}$)
 [232.845 mol]
- 12) Jeden mol argonu byl adiabaticky vratně stlačen z tlaku 100 kPa na tlak p_2 . Počáteční teplota byla 300 K . Kompresní práce činila 1250 J/mol . Vypočítejte teplotu T_2 a tlak p_2 . Tepelnou kapacitu argonu odhadněte z ekvipartičního principu.
 [400.23K, 205.6 kPa]